

AI-112

April -2018

B.Com., Sem.-IV**Core-206 : Economics
(Economics of Growth and Development)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો અર્થ આપી, આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો સમજાવો. 14
અથવા
(A) આર્થિક વિકાસના જાતિ સંબંધિત આંકની સમજૂતી આપો. 7
(B) જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાનો આંક વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7
2. આર્થિક વૃદ્ધિનું પ્રો. હેરડનું મોડલ સમજાવો. 14
અથવા
રબ્નાર નુકર્સના આર્થિક વૃદ્ધિ મોડેલ સમજાવી તેનું મૂલ્યાંકન કરો.
3. ભારતમાં જન્મદર અને મરણદરને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો. 14
અથવા
(A) ટૂંકનોંધ લખો : ગરીબી રેખા 7
(B) વિકાસશીલ દેશોમાં વસ્તી સમસ્યા વર્ણવો. 7
4. ભારતના સંદર્ભમાં આવકની અસમાનતાના કારણોની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
(A) ટૂંકનોંધ લખો : ટકાઉ વિકાસ (સંપોષિત વિકાસ) 7
(B) સમજાવો : ગ્લોબલ વોર્મિંગ 7
5. નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
(1) વિકાસ એક બહુમુખી પ્રક્રિયા છે. આ વિધાન _____ એ રજૂ કર્યું છે.
(A) મહેબૂબ-ઉલ-હક (B) માર્કલ પી. ટોડેરો (C) કિન્ડલ બર્જર (D) જિરાલ્ડ મેયર
(2) 2010 માનવ વિકાસ સૂચકાંકની દૃષ્ટિએ વિશ્વમાં ભારતનો ક્રમ _____ છે.
(A) 120 (B) 121 (C) 119 (D) 135

- (3) જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાના આંકના માપદંડ પ્રમાણે વિશ્વમાં પ્રથમ સ્થાને કયો દેશ છે ?
 (A) બ્રિટન (B) સ્વીડન (C) ચીન (D) અમેરિકા
- (4) હર્ષમેને કયા ક્ષેત્રના વિકાસને અગ્રતા આપવાની ભલામણ કરી છે ?
 (A) ખેતી ક્ષેત્ર (B) મૂડી ઉદ્યોગ (C) આંતરમાળખું (D) વપરાશના ઉદ્યોગો
- (5) હેરડના વૃદ્ધિ મોડલનું સૂત્ર _____ છે.
 (A) $GW = \frac{S}{Cr}$ (B) $GW = \frac{Cr}{S}$ (C) $GW = Cr \times S$ (D) $GW = SCr$
- (6) સમતોલ વિકાસ એટલે _____
 (A) તમામ ક્ષેત્રોનો વિકાસ (B) સેવા ક્ષેત્રનો વિકાસ
 (C) કૃષિ ક્ષેત્રનો વિકાસ (D) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રનો વિકાસ
- (7) વસ્તી અને ગરીબી વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
 (A) વ્યસ્ત (B) એકમાર્ગી (C) દ્વિમાર્ગી (D) એકપણ નહીં
- (8) વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો ?
 (A) કેઈન્સ (B) કોલ અને હુવર (C) માલ્થસ (D) પીગુ
- (9) માનવ ગરીબીના આંકનું સૂત્ર _____ છે.
 (A) $P = \frac{P_1 + P_2 + P_3}{3}$ (B) $P_3 = \frac{P_0 + P_1 + P_2}{3}$
 (C) $P_1 = \frac{P_0 + P_1 + P_2}{3}$ (D) $P_2 = \frac{P_0 + P_1 + P_3}{3}$
- (10) ભારતના આયોજન પંચે બેકારીના કેટલા માપદંડ રજૂ કર્યા છે ?
 (A) બે (B) ચાર (C) ત્રણ (D) પાંચ
- (11) ભારતના ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં આવકની અસમાનતાનું મુખ્ય કારણ _____ છે.
 (A) વેતનમાં તફાવત (B) જમીન માલિકીની અસમાન વહેંચણી
 (C) શ્રમની કાર્યક્ષમતામાં તફાવત (D) છૂપી બેકારી
- (12) ક્યોટો પ્રોટોકોલનો અમલ ક્યારથી થયો ?
 (A) એપ્રિલ, 1998 (B) નવેમ્બર, 2001 (C) ડિસેમ્બર, 1997 (D) માર્ચ, 1994
- (13) નીચેનામાંથી કયું પ્રદૂષણ માનવસર્જિત નથી ?
 (A) સમુદ્રી પ્રદૂષણ (B) રેડિયોએક્ટિવ પ્રદૂષણ
 (C) થર્મલ પ્રદૂષણ (D) દાવાનળ
- (14) સામાજિક દ્વિમુખતાનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
 (A) જે.એચ. બોયેક (B) એચ. મિન્ટ
 (C) બેન્જામિન હિગિન્સ (D) લોરેન્ઝ

Seat No. : _____

AI-112

April -2018

B.Com., Sem.-IV

**Core-206 : Economics
(Economics of Growth and Development)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Meaning of economic growth and economic development, explain the indicators of economic development 14
- OR**
- (A) Explain the gender related index of economic development. 7
- (B) Write a short note on physical quality of life index. 7
2. Explain the economic growth model of Prof. Harrod. 14
- OR**
- Explain the economic growth model of Ragnar Nurkse and evaluate it.
3. Explain the characters of birth rate and death rate in India. 14
- OR**
- (A) Write a short note : Poverty Line 7
- (B) Describe Population problem in developing country. 7
4. Discuss the reasons of imbalance income with reference to India. 14
- OR**
- (A) Write a short note: Sustainable Development. 7
- (B) Explain : Global warming. 7
5. For following each question, select the best answer. 14
- (1) Development is a versatile process.
This statement is given by _____
- (A) Maheboob-ul-haq (B) Michael P. Todero
- (C) Kindal berger (D) Gerald Mayer
- (2) With reference to Human development index in 2010 India ranks at _____ in the world.
- (A) 120 (B) 121
- (C) 119 (D) 135

- (3) Which country in the world comes at first place according to the parameters of the physical quality of life index ?
 (A) Britain (B) Sweden
 (C) China (D) America
- (4) Which sector has been suggested to prioritize for development by Hershman ?
 (A) Agriculture sector (B) Capital industries
 (C) Infrastructure (D) Consumer industries
- (5) Harrod's growth model equation : _____
 (A) $GW = \frac{S}{Cr}$ (B) $GW = \frac{Cr}{S}$
 (C) $GW = Cr \times S$ (D) $GW = SCr$
- (6) Balanced development means _____
 (A) all sector development (B) service sector development
 (C) agriculture sector development (D) industrial sector development
- (7) What is the relationship between population and poverty ?
 (A) inverse (B) one-way
 (C) two-way (D) none of the above
- (8) Which economist presented the principles of population transition ?
 (A) Caynes (B) Koul & Hoover
 (C) Malthus (D) Pigou
- (9) The formula of Human poverty index is _____
 (A) $P = \frac{P_1 + P_2 + P_3}{3}$ (B) $P_3 = \frac{P_0 + P_1 + P_2}{3}$
 (C) $P_1 = \frac{P_0 + P_1 + P_2}{3}$ (D) $P_2 = \frac{P_0 + P_1 + P_3}{3}$
- (10) How many parameters for unemployment are given by the Planning commission of India ?
 (A) two (B) four
 (C) three (D) five
- (11) _____ is the main reason for income inequality in rural regions of India.
 (A) Wage difference (B) Unequal distribution of land ownership
 (C) Difference in work efficiency (D) Hidden unemployment
- (12) When was the Kyoto protocol implemented ?
 (A) April, 1998 (B) November, 2001
 (C) December, 1997 (D) March, 1994
- (13) Which pollution is not man-made ?
 (A) Sea pollution (B) Radio-active pollution
 (C) Thermal pollution (D) Wildfires
- (14) Who gave the concept of social dualism ?
 (A) J.H. Boyke (B) H. Mint
 (C) Benjamin Higgins (D) Lorenz